

Energi

Lektion	Elevtekst	Øvelser/interaktive opgaver	Læringsmål	Tegn på læring
feb	<p>Introduktion af forløbet: Energi Emneforløbet: Energibehov</p> <p>Læringsmål El og varmeenergi Energiforbrug Energibalancen i Danmark Energikonflikter Energiforbrug i Danmark Aktivitet: Energiforbrug</p>	<p>Elforbrug i Danmark Energiforbrug i andre lande Energiforbrug og energiproduktion i udvalgte lande Energikonflikter Stiger energiforbruget i Danmark? Raffinering og konvektion De største olielande i verden Hvordan virker kraftvarmeværket?</p> <p><i>Energikonflikter</i></p>	<p>Du kan forklare, hvad der forstås ved energibalance og anvende begrebet olieækvivalenter.</p> <p>Du kan give eksempler på mindst to energikonflikter.</p>	<p>Eleven kan redegøre for energibalancen i Danmark. Eleven kan anvende begrebet olieækvivalenter i sammenligning af lande. Eleven kan diskutere landes udviklingstrin i forhold til energiforbrug. Eleven kan give eksempler på energikonflikter, vor Danmark har været inddraget. Eleven kan give eksempler på internationale energikonflikter Eleven kan komme med forslag til, hvordan energiforbruget i Danmark kan mindskes.</p>
marts	<p>Emneforløbet: Energiformer Læringsmål Ikke-vedvarende energi De mest udbredte energiformer Kraft-varmeværk Vedvarende energi Vindmøller Aktivitet: Solfanger-konkurrence</p>	Vindenergi i DK	<p>Du kan forklare forskellen på vedvarende energi og ikke vedvarende energikilder.</p> <p>Du kan redegøre for en række vedvarende energikilder.</p>	<p>Eleven kan forklare hvad der forstås ved fossile brændstoffer. Eleven kan beskrive, hvilke stoffer råolie kan raffineres til. Eleven kan give eksempler på energiforsyningen i Danmark. Eleven kan give eksempler på forskellige vedvarende energikilder. Eleven kan beskrive den danske vindmølleenergiproduktion, som én af de vedvarende energiformer. Eleven kan diskutere for og ulemper ved vedvarende energi bl.a. vindmøller.</p>
	<p>Emneforløbet: Energiforsyning Læringsmål Energibegrebet Solens betydning Fossile brændsler Aktivitet: Datalogning, temperatur og CO₂ Organisk materiale Olieeftersforskning</p>	<p>Energiomsætning Carbonkredsløbet <i>Raffinering og konvektion</i></p>	<p>Du kan forklare hvordan solen er en vigtig faktor i energiforsyningen.</p> <p>Du kan redegøre for, sammenhængen mellem organisk materiale og olie.</p>	<p>Eleven kan forklare energibegrebet i hovedtræk. Eleven kan redegøre for fotosyntesen. Eleven kan se sammenhængen mellem energitilstrømningen fra Solen og energiforsyningen. Eleven kan beskrive sammenhængen mellem CO₂ og fossile brændstoffer. Eleven kan beskrive at fossile brændsler har udgangspunkt i organisk materiale. Eleven kan redegøre for dannelsen af olieforekomster.</p>
marts	<p>Emneforløbet: Energi og miljø Læringsmål Energiforurening Drivhusgasser Klimaflygtninge Bæredygtighed Aftaler om fremtiden Aktivitet: Rollespil om energi og klima</p>	<p>Klimaændringer Projekt: Vedvarende energiformer</p> <p><i>De største olielande</i></p>	<p>Du kan redegøre for problemer med at udnytte de fossile brændsler, herunder CO₂ udledning.</p> <p>Du kan forklare tiltag der gøres for at nedbringe CO₂ udledningen fremadrettet.</p>	<p>Eleven kan beskrive afbrænding af fossile brændstoffer, som kilde til forurening. Eleven kan beskrive råstofudnyttelsen, som direkte årsag til miljøkatastrofer. Eleven kan forklare, hvad der forstås ved en drivhusgas - fx CO₂. Eleven kan forklare, hvad der forstås ved bæredygtighed. Eleven kan redegøre for, hvad der forstås ved CO₂ neutral. Eleven kan give eksempler på, hvad en klimapolitik fx kunne indeholde.</p>
	Cafe - Kina, De tre slugters dæmning		<p>Du kan forklare, hvilke grunde der kan være til, at verdens største vandkraftværk er bygget i Kina.</p>	<p>Eleven kan forklare at forurenende kul udgør en meget væsentlig af Kinas energiforsyning og dermed også luftforurening. Eleven kan beskrive, hvad der forstås ved et vandkraftværk.</p>

				Eleven kan beskrive fordele og ulemper ved byggeriet af "De tre slugters dæmning".
12	Opsamling og evaluering	Kan du huske? Forstår du? Udfordring Blandede opgaver <i>Tip 15</i>		

Fødevarerproduktion og bæredygtighed

Lektion	Eleve tekst	Øvelser/interaktive opgaver	Læringsmål	Tegn på læring
jan	Introduktion af forløbet: Fødevarerproduktion og bæredygtighed Emneforløbet: Naturgrundlaget Læringsmål Det etiopiske lavland Fotosyntese Jordbund Aktivitet: Regnskov i en flaske NPK-gødning Vand Kunstvanding Aralsøen	Etiopien Underernæring Landbrugsareal Nedbørsforhold i Etiopien Den Californiske dal <i>Etiopien</i>	Du kan beskrive, at det er naturen der er grundlaget for fødevarerproduktionen. Du kan redegøre for at mennesket kan forbedre produktionsmulighederne ved hjælp af fx kunstgødning og kunstvanding.	Eleven kan beskrive klimatiske forhold, som gør fødevarerproduktion problematisk. Eleven kan redegøre for, at tilgængelige næringsstoffer er nødvendige for en fødevarerproduktion. Eleven kan relatere dyrkningsforhold i verden til humanitære katastrofer. Eleven kan komme med eksempler på, hvordan dyrkningsforhold kunstigt kan forbedres. Eleven kan beskrive forskelle i dyrkningsforhold i Danmark. Eleven kan komme med eksempler på at overdreven udnyttelse af naturen kan skabe miljøkatastrofer.
jan	Emneforløbet: Landbrug og fiskeri Læringsmål Subsistenslandbrug Markedsorienteret landbrug Intensivt landbrug Fiskeri Aktivitet: Fisk fra hele verden Trawl og net Fiskeopdræt	Dansk landbrug Danske fiskerihavne Dansk fiskeri <i>Danske fiskerihavne</i>	Du kan beskrive hovedtræk i det danske landbrug. Du kan beskrive hovedtræk i det danske fiskeri.	Eleven kan beskrive hvad der forstås ved et subsistenslandbrug. Eleven kan forklare forskellen på subsistenslandbrug og et markedsorienteret landbrug. Eleven kan skelne mellem ekstensivt og intensivt landbrug. Eleven kan redegøre for hvad der forstås ved konsum -og industrifiskeri. Eleven kan beskrive de mest benyttede fangstredskaber. Eleven kender kvotesystemet og kan forklare, hvordan det virker.
jan	Emneforløbet: Bæredygtig udvikling Læringsmål Brundtlandrapporten Bæredygtig udvikling	Kilojoule i verden Fødens sammensætning Hvad er din BMI?	Du kan beskrive forskellen på vegetabilsk og animalsk produktion.	Eleven kan redegøre begrebet "bæredygtig udvikling". Eleven kan beskrive forskellen på vegetabilsk og animalsk produktion. Eleven kan redegøre for problematikken ved at en stor del af verdens befolkning spiser flere og flere animalske produkter. Eleven kan give eksempler på bæredygtig landbrugsproduktion.

	Kilojoule Aktivitet: Gå på jagt efter energien Transport Skovlandbrug Sukker		Du kan give eksempler på, hvordan man politisk støtter landbrugsproduktion.	Eleven kan beskrive støtteordninger. Eleven kan diskutere det rimelige i at anvende støtteordninger.
jan	Emneforløbet: Mad i fremtiden Læringsmål Den grønne revolution Forædling Aktivitet: Mad til alle GM-afgrøder Landbrugsarealet Industrialiseret landbrug Et varmere klima - nye problemer	Brug af GM-afgrøder Projekt: Sult i verden <i>GM-afgrøder</i>	Du kan beskrive tiltag til at effektivisere landbrugsproduktionen. Du kan give eksempler på, at global opvarmning påvirker fødevarerproduktionen.	Eleven kan beskrive, hvad der forstås ved forædling. Eleven kan redegøre for hvad GM-afgrøder er. Eleven kan diskutere om GM-afgrøder er vejen frem. Eleven kan give eksempler på, hvordan forskellige typer af landbrug kan effektiviseres. Eleven kan give eksempler på lande med et ineffektivt landbrug. Eleven kan give eksempler på konsekvenser af en global opvarmning i forhold til den globale fødevarerproduktion.
feb	Cafe - Kaffe		Du kan redegøre for kaffe, som verdens næst vigtigste eksportvarer.	Eleven kan redegøre for kaffedyrkning og forarbejdning. Eleven kan give eksempler på kaffens betydning i dyrkningslandene. Eleven kan diskutere kaffedyrkning i forhold til Fair Trade.
	Opsamling og evaluering	Kan du huske? Forstår du? Udfordring Blandede opgaver <i>Tip 15</i>		

Industri, handel og transport

Lektion	Elevtekst	Øvelser/interaktive opgaver	Læringsmål	Tegn på læring
nov	Introduktion af forløbet: Industri, handel og transport Emneforløbet: Kina - industrilandet i øst Kinas regioner Verdens frabrik Kinesere i udlandet NIC-land Aktivitet: Den fjerde verden	Kina Made in China De forskellige verdener <i>Lande omkring Kina</i>	Du kan beskrive Kina som en vigtig del af den internationale produktion. Du kan give eksempler på lande, hvor den industrielle udvikling går meget hurtigt (NIC - lande).	Eleven ved, at Kina er et land med mange forskellige regioner og hvor industriregionerne ligger mod øst. Eleven ved, at Kina stadig har en stor primær erhvervssektor. Eleven ved at Kina har stort samarbejde med danske virksomheder. Eleven ved, hvad NIC begrebet dækker over. Eleven ved at Kina tilhører NIC-landene. Eleven kan give eksempler på andre NIC-lande.
nov				Eleven kender de tre erhvervsgrupper.

	<p>Emneforløbet: Arbejdspladser og lokalisering</p> <p>Brancheinddeling Industriens lokalisering Traditionel industrilokalisering Moderne industrilokalisering Aktivitet: Undersøg en lokal virksomhed</p>	<p>Erhvervsfordelingen i Danmark Industriens lokalisering Internettet i EU</p>	<p>Du kan sammenholde primære, sekundære og tertiære erhverv med branchegrupperne.</p> <p>Du kan beskrive industriens lokalisering før og nu.</p>	<p>Eleven kender Danmarks Statistiks 10 branchegrupper</p> <p>Eleven kan sammenholde erhvervsgrupperne med branchegrupperne.</p> <p>Eleven kan beskrive traditionel industrilokalisering.</p> <p>Eleven kan give eksempler på "moderne" industrialiseringsprincipper.</p> <p>Eleven kan beskrive hvordan internettet giver nye lokaliseringmuligheder.</p>
dec	<p>Emneforløbet: Transport og globalisering</p> <p>Containertransport Containerskibe Containerhavne Lastbiltransport Danmarks handel Aktivitet: Globalisering i hverdagen Outsourcing Arbejdskraft Transnationale firmaer Code of Conduct</p>	<p>Verdens vigtigste containerhavne Transport med fly Import og eksport VW Worldwide Code of Conduct</p> <p><i>VW-fabrikker</i></p>	<p>Du kan redegøre for transportens betydning for globaliseringen.</p> <p>Du kan beskrive den internationale arbejdsdeling herunder begreberne outsourcing og insourcing.</p>	<p>Eleven har en ide om, hvad globalisering er.</p> <p>Eleven kan beskrive containertransport.</p> <p>Eleven kan forklare containertransportens betydning for den internationale produktionsdeling.</p> <p>Eleven kan forklare begreberne outsourcing og insourcing.</p> <p>Eleven kan give eksempler på transnationale firmaer.</p> <p>Eleven kan forklare betydningen af "Code of Conduct" i forhold til den internationale arbejdsdeling.</p>
dec	<p>Emneforløbet: Danmarks største erhvervsgruppe</p> <p>Servicesektoren Udkantsdanmark Aktivitet: Lærer - et tertiært lærer</p>	<p>Danmarks turisme Projekt: Globaliseringsjagt i avis</p> <p><i>Danmarks turisme</i></p>	<p>Du kan redegøre for, hvad der forstås ved servicesektoren.</p> <p>Du kan forklare - og give eksempler på - at erhvervsgrupperne er afhængig af hinanden.</p>	<p>Eleven kan give eksempler på tertiære erhverv.</p> <p>Eleven kan redegøre for, at de tertiære erhverv er den største erhvervsgruppe i Danmark</p> <p>Eleven kan diskutere de økonomiske udfordringer ved at have en stor tertiær sektor.</p> <p>Eleven kan give eksempler på erhverv fra de forskellige erhvervsgrupper.</p> <p>Eleven kan give eksempler på erhverv - fra de forskellige erhvervsgrupper - der er afhængige af hinanden</p> <p>Eleven kan redegøre for - og diskutere - begrebet udkantsdanmark.</p>
dec	<p>Cafe - Pirateri</p>		<p>Du kan forklare hvad der forstås ved moderne pirateri og give eksempler på hvor det udføres.</p>	<p>Eleven kan stødfe på et verdenskort, hvor pirateri forekommer.</p> <p>Eleven kan beskrive mulige årsager til pirateri.</p> <p>Eleven kan angive mulige løsninger på pirateriproblematikken.</p>
dec	<p>Opsamling og evaluering</p>	<p>Kan du huske? Forstår du? Udfordring Blandede opgaver</p> <p><i>Tip 15</i></p>		

Lektion	Elevtekst	Øvelser/interaktive opgaver	Læringsmål	Tegn på læring
aug	<p>Introduktion af forløbet: Internationale konflikter</p> <p>Emneforløbet: Krig i Korea</p> <p>38. breddegrad Korea - 60 år efter Lokal konflikt - global betydning Aktivitet: Konflikternes verdenskort</p>	<p>Undersøg Nord- og Sydkorea ved hjælp af Google Earth</p> <p>Undersøg Nord og Sydkorea</p>	<p>Du kan beskrive hovedlinjerne i Korea historie.</p> <p>Du kan perspektivere Koreakrigen til andre konflikter i Verden, der har - eller har haft - betydning for os alle.</p>	<p>Eleven kan stedfæste Nord - og Syd Korea på et verdenskort.</p> <p>Eleven kan kort redegøre for Koreakrigen.</p> <p>Eleven kan beskrive vigtige forskelle på Nord -og Sydkorea i dag.</p> <p>Eleven kan redegøre for, hvilke stormagter der var indblandet i Koreakrigen.</p> <p>Eleven kan forklare, hvorfor Koreakrigen fik global betydning.</p> <p>Eleven kan perspektivere til andre væbnede konflikter, med global betydning.</p>
aug	<p>Emneforløbet: Årsager til konflikter</p> <p>Resursekonflikter Frigørelseskonflikter Religiøse konflikter Grænsekonflikter Fattigdom og konflikter Uendelige konflikter Torskekrigen i Nordatlanten Aktivitet: 2015-Mål</p>	<p>Diamant-konflikter Etniske mindretal Religionernes verdenskort Flygtninge i verden</p> <p><i>Diamanter</i> <i>Flygtninge</i></p>	<p>Du kan redegøre for en lang række forskellige konflikttyper</p> <p>Du kan beskrive Afrika som et kontinent med forskellige konflikttyper.</p>	<p>Eleven kan forklare, hvad der forstås ved en væbnet konflikt.</p> <p>Eleven kan redegøre for mindst 4 forskellige konflikttyper - og give eksempler.</p> <p>Eleven kan give eksempler på konflikter, hvor Danmark har været inddraget.</p> <p>Eleven kan beskrive fattigdom som udgangspunkt for en konflikt.</p> <p>Eleven kan beskrive forskelligheden i naturgrundlaget i Afrika, som grundlag for konflikter.</p> <p>Eleven kan forklare kolonimagternes indflydelse som grundlag for konflikter.</p>
aug	<p>Emneforløbet: Konfliktløsninger</p> <p>Tredjepart FN NATO FN's fredsbevarende operationer Aktivitet: Penge og moral</p>	<p>Regler for krig? FN-styrker FN</p>	<p>Du kan redegøre for FN's arbejde i forbindelse med konfliktløsning.</p> <p>Du kan beskrive NATO som faktor i den fredsbevarende proces.</p>	<p>Eleven kan redegøre for dannelsen af FN.</p> <p>Eleven kan redegøre for arbejdet i sikkerhedsrådet, generalforsamlingen og i andre af FN's underorganisationer.</p> <p>Eleven kan give eksempler på FN's rolle i forbindelse med konfliktløsning i Verden</p> <p>Eleven kan forklare hvad NATO er og hvornår organisationen er dannet.</p> <p>Eleven kan give eksempler på, hvor NATO har medvirket til fredsbevarende operationer.</p> <p>Eleven kan forklare, hvordan en militær samarbejdsorganisation som NATO kan medvirke til konfliktløsning.</p>
aug	<p>Emneforløbet: Fremtidens konflikter</p> <p>Jagten på olie Stabil eller ustabil Krigen i Afghanistan Aktivitet: De vigtigste værdier - et lykkehjul?</p>	<p>Udbud og efterspørgsel på olie Forholdene i Afghanistan Projekt: På flugt</p>	<p>Du kan give eksempler på hvilke mulige konflikttyper der kan opstå i fremtiden.</p> <p>Du kan redegøre for terror, som udgangspunkt for konflikter i fremtiden.</p>	<p>Eleven kan udpege forskellige årsager til mulige fremtidige konflikter.</p> <p>Eleven kan redegøre for Danmarks evt. konflikt om resurserne ved Nordpolen.</p> <p>Eleven kan redegøre for, hvad der forstås ved at et land er stabilt.</p> <p>Eleven kan angive terrororganisationer.</p> <p>Eleven kan redegøre for Danmarks deltagelse i kampen mod terror.</p> <p>Eleven kan angive årsager til terror og diskutere problematikken med henblik på evt. løsninger.</p>
sep	<p>Cafe - Konflikter i Mellemøsten</p>		<p>Du kan redegøre for udvalgte konflikter i Mellemøsten.</p>	<p>Eleven kan stedfæste - og afgrænse - Mellemøsten på et passende kort.</p> <p>Eleven kan kort redegøre for Israels oprettelse og deraf følgende konflikter.</p> <p>Eleven kan give eksempler på 4 konflikttyper i Mellemøsten.</p>
sep	<p>Opsamling og evaluering</p>	<p>Kan du huske? Forstår du? Udfordring Blandede opgaver</p>		

		Tip 15		

Rig og fattig

Lektion	Elevtekst	Øvelser/interaktive opgaver	Læringsmål	Tegn på læring
sep	<p>Introduktion af forløbet: Rig og fattig</p> <p>Emneforløbet: Ghana - et fattigt land i Afrika</p> <p>Danmark som kolonimagt Klima Landbrug Befolkning og levevilkår Økonomi Aktivitet: Klima i Afrika</p>	<p>Hvad fortæller hydrotermfiguren? Landbrugsforhold Kolonitid</p>	<p>Du kan beskrive Ghana som landbrugsland i forhold naturforholdene.</p> <p>Du kan sammenligne leveforholdene i Dan mark og Ghana.</p>	<p>Eleven kan stedfæste Ghana på et verdenskort.</p> <p>Eleven kan tolke hydrotermfigurer og derved beskrive klimaet i Ghana.</p> <p>Eleven kan beskrive landbruget, specielt i forhold til flyttemarksbrug.</p> <p>Eleven kan tolke en befolkningspyramide.</p> <p>Eleven kan beskrive leveforholdene ud fra forskellige indikatorer.</p> <p>Eleven kan sammenligne leveforholdene i Ghana og Danmark.</p>
okt	<p>Emneforløbet: Hvornår er man fattig?</p> <p>Mål for fattigdom Absolut og relativ fattigdom Rige og fattige lande Økonomiske mål Andre mål for fattigdom Fattigdommens kendetegn Erhvervsforhold Aktivitet: Findes der fattige danskere</p>	<p>Fattigdom Grænsen for fattigdom? Målemetoder Fattigdom og befolkningsudvikling</p>	<p>Du kan redegøre for begreberne absolut fattigdom og relativ fattigdom.</p> <p>Du kan beskrive fattigdom ud fra forskellige indikatorer.</p>	<p>Eleven kan redegøre for begreberne relativ og absolut fattigdom.</p> <p>Eleven kan forklare, hvad begreberne u-og iland dækker over.</p> <p>Eleven kan forklare, hvorfor det er svært at sætte en fattigdomsgrænse.</p> <p>Eleven kan beskrive, hvad BNP dækker over.</p> <p>Eleven kan forklare forskellen mellem BNP og MUI (HDI).</p> <p>Eleven kan beskrive et lands fattigdom i forhold til befolkningsudvikling og erhvervsudvikling.</p>
okt	<p>Emneforløbet: Udviklingsstrategier</p> <p>Fattigdomscirklen Handlemuligheder WTO Bistand og udvikling Dansk bistand NGO Moderne bistand Kontrol med bistanden Aktivitet: Danida-projekter</p>	<p>Kan cirklen brydes? Verdens handel Dansk bistands sammensætning og udvikling Forskellige former for udviklingsbistand.</p>	<p>Du kan beskrive et lands mulige veje (strategier) ud af fattigdommen.</p> <p>De kan redegøre for forskellige former for udviklingshjælp.</p>	<p>Eleven kan forklare fattigdomscirklen.</p> <p>Eleven kan beskrive problematikken omkring bytteforhold.</p> <p>Eleven kan forklare WTO's betydning for verdenshandelen og specielt i forhold til ulandene.</p> <p>Eleven kender forskellen på humanitær, multi- og bilateral bistand.</p> <p>Eleven kan beskrive, hvordan der gives dansk bistand - både i forhold til Danida og NGO'er.</p> <p>Eleven kan diskutere, hvordan der bedst ydes bistand til fattige lande.</p>
okt	<p>Emneforløbet: Geografi og fattigdom</p> <p>En delt verden</p>	<p>Landegrupper Projekt: Udviklingsbistand – hvordan</p>	<p>Du kan regionalisere verdens lande.</p>	<p>Eleven kan stedfæste regioner med fattige lande på et verdenskort.</p> <p>Eleverne kender forskellige måder at regionalisere lande på.</p> <p>Eleverne kender begreberne NIC-lande, BRIC-lande og LDC-lande.</p> <p>Eleven kan redegøre for forhold, der kan skabe uligheder i verden.</p>

	Delte lande Occupy-bevægelsen		Du kan angive forhold, som kan være med til at skabe store uligheder i verden.	Eleven kan forklare hvad en kolonimagt er, og hvilken rolle en kolonimagt kan spille i et lands økonomiske udvikling. Eleven kan forklare, hvad der er hovedbudskabet i OCCUPY-bevægelsen.
nov	Cafe - School for Life		Du kan beskrive, hvordan et dansk støttet projekt "School for Life" kan være med til at fremme udviklingen i Ghana.	Eleven kan beskrive, at uddannelse er en forudsætning for udvikling. Eleven kan forklare, hvilke resultater "School for Life" har opnået. Eleven kan se "School for Life" som en del af et større bistandsprogram i Ghana.
nov	Opsamling og evaluering	Kan du huske? Forstår du? Udfordring Blandede opgaver <i>Tip 15</i>		

Råstoffer

Lektion	Elevtekst	Øvelser/interaktive opgaver	Læringsmål	Tegn på læring
april	Introduktion af forløbet: Råstoffer Emneforløbet: Guld i Sydafrika Læringsmål Apartheid Mineralske stoffer Udvinding af guld Aktivitet: Guld, hvad er det? Åbne mine Arbejds miljø	Sydafrika og guldet Sydafrika og apartheid <i>Sydafrika</i> <i>Guld</i>	Du kan skelne mellem mineralske - og energiråstoffer. Du kan beskrive forskellen på åbne og lukkede mine og give eksempler på begge typer.	Eleven kan beskrive, at mineralske råstoffer indeholder mineraler, som det kan betale sig at udnytte. Eleven kan give eksempler på mineralske råstoffer. Eleven kan give eksempler på energiråstoffer. Eleven kan beskrive forskellen på åbne og lukkede miner. Eleven kan give eksempler på åbne miner i Danmark. Eleven kan diskutere fordele og ulemper ved åbne og lukkede miner.
	Emneforløbet: Råstofdannelse Læringsmål Guldgravere Mineralske råstoffer i verden Andre metaller Råstofjagt på havbunden Råstoffer i Danmark og Grønland Aktivitet: Råstoffer omkring dig	Råstoffer Råstof i verden Danske råstoffer	Du kan beskrive forskellige processor for råstofdannelse. Du kan give eksempler på råstofudnyttelsen i Danmark og Grønland.	Eleven kan beskrive forskellige typer af råstofdannelse. Eleven kan give eksempler på sjældne jordarter og deres anvendelse Eleven kan diskutere prisen på råstoffer i forhold til udnyttelsesgrad Eleven kan give eksempler på råstoffer lokalt og nationalt. Eleven kan give eksempler på råstoffer, der kan findes i Grønland. Eleven kan redegøre for problemer, der er ved at udnytte de grønlandske råstoffer.
	Emneforløbet: Vand som råstof		Du kan redegøre for, at vand måske verdens vigtigste råstof.	Eleven kender hovedlinjerne i vandets kredsløb. Eleven kan give eksempler på områder med vandforsyningsproblemer.

	Læringsmål Vandmangel Vand på Jorden Aktivitet: Hvor meget vand bruger I derhjemme? Vandforurening Grundvand Vandets kredsløb	Grundvand i Danmark Københavns vandforsyning (Hovedstadsområdets Forsyningsselskab)	Du kan redegøre for hvad grundvand er og hvilke problemer der er i forhold til udnyttelsen.	Eleven kan give eksempler på globale faktorer der resulterer i vandmangel. Eleven kan - i korte træk - redegøre for grundvandsdannelsen i Danmark. Eleven kan forklare, hvorfor der er forskel på grundvandsdannelsen i Øst -og Vestdanmark. Eleven kan forklare problemfeltet i forhold til sprøjtemidler og kunstgødning.
maj	Emneforløbet: Råstoffer i fremtiden Læringsmål Genbrug af råstoffer Genbrugspladsen Aktivitet: Besøg din genbrugsplads Det økologiske kredsløb Det teknologiske kredsløb	Vugge til vugge Projekt: Genbrug af affald i din kommune <i>Råstoffer</i>	Du kan forklare hovedtrækkene i den danske affaldssortering. Du kan redegøre for principperne bag vugge til vugge princippet.	Eleven kan redegøre for den lokale affaldssortering. Eleven kan skelne mellem forskellige typer af affald. Eleven kan beskrive affald som en resurse. Eleven kan forklare hvad der menes med "Affald = føde" Eleven kan skelne mellem det teknologiske og det økologiske kredsløb. Eleven kan give eksempler på produkter, som er fremstillet ud fra vugge til vugge principperne.
	Cafe - Mineulykker		Du kan beskrive farerne ved at arbejde i lukkede miner.	Eleven kan beskrive forskellen på arbejdsforholde ved at arbejde i åbne eller lukkede miner. Eleverne kan give eksempler på mineulykker. Eleverne kan forklare, hvorfor ulykker i nogle lande, kræver flere dødsopfre end i andre.
maj	Opsamling og evaluering	Kan du huske? Forstår du? Udfordring Blandede opgaver <i>Tip 15</i>		